

Patrascentie – patrescense – patrescentie (3^e deel)

De transitie van niet-vader naar vader-zijn en de ontwikkeling van vaderschap in de meest diepe en brede zin.

Over: vaders, vaderrol, vaderparticipatie, vader-identiteit, vaderemancipatie, vaderbetrokkenheid, vaderfactor, transitie naar vaderschap, ‘daddycation’, vader-sensitief werken, vaderverstoting, patrascentrische psychologie, postpartum depressie & vaders e.d.

Een bundeling van eerdere artikelen over patrascentie ¹, zoals die verschenen zijn in het online magazine van Vaderschapskennis -> vindplaats:

www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php - (samenstelling op 09-09-2025)

Capita Selecta

januari t/m juni 2025

© Bob de Raadt,

Contextueel hulpverlener – boekenrecensent – ambassadeur Kenniswerkplaats Pedagogische Basis – auteur *Vaderschapskennis*: www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php - vadercoach - pensionado (voorheen medisch maatschappelijk werker Erasmus MC Sophia Rotterdam & gastdocent Erasmus MC Academie, Rotterdam).

¹ Zie recente publicatie over ‘patrascentie’ in *Vakblad Sociaal Werk*, juni 2025: Vaderschap: een opdracht voor het sociaal werk. Vindplaats op: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Betrokken_vaderschap_een_opdracht_voor_het_sociaal_werk.pdf

Inhoudsopgave:

1. ***Patrascentie: (transitie naar vaderschap) en geboortezorg.*** Eerder gepubliceerd in *Vaderschapskennis*, jan. 2025, nr. 36 – pag. 16-20. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_36.pdf (pag. 3).
2. ***Patracentrische of paternale postpartum depressie (PPPD)*** - Bron: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_38.pdf pag. 4-6 (pag. 4).
3. ***Patrascentie of patrescense: transitie naar vaderschap – vader worden en vader zijn!*** Uit: *Vaderschapskennis*, febr. 2025, nr. 37; pag. 12-13. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_37.pdf (pag. 8)
4. ***VaderFactor.*** Uit: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_37.pdf *Vaderschapskennis*, febr. 2025, pag. 13-15 (pag. 9).
5. ***‘Adolescence’ en vaderschap: thema en discussie over de relatie vader & zoon.*** Uit: *vaderschapskennis*, april 2025, nr. 39, pag. 8-12. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_39.pdf (pag. 11).
6. ***Jong vaderschap: websites.*** Uit: *Vaderschapskennis*, april 2025, nr. 39, pag. 12. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_39.pdf (pag. 14).
7. ***Vaderschap: ondergeschoven positie of noodzakelijk besef van emanciperende vaderparticipatie – een opdracht voor sociaal werk.*** (Versie 28-01-2025) Auteurs: Bob de Raadt, Giovanni Nobre, Toetie da Silva, Anthony van de Vijver.² Uit: *Vaderschapskennis*, mei 2025, nr. 40, pag. 4-10. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_40.pdf (pag. 17).
8. ***Voorstel: Themagroep/Focusgroep > Vaderbetrokkenheid – vaderparticipatie – vaderemancipatie vanuit KPB – gelijkwaardig ouderschap – vaderinclusiviteit – vadersensitief werken.*** Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_39.pdf - pag. 12-13 (pag. 22).
9. ***Kraamzorg en vaderschap, een interview (fragment).*** www.bobderaadt.nl/documents/zorgcongres/Kraamzorg_en_vaderschap_en_interview.pdf Uit: *Vaderschapskennis*, nr. 41 – vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_41.pdf (pag. 23).

² Artikel verscheen ook in Vakblad Sociaal Werk: Raadt, B. de; G. Nobre, T. da Silva & A. van de Vijver (2025) Betrokken vaderschap. Een opdracht voor het sociaal werk (rubriek Achtergrond) – *Vakblad Sociaal Werk*, nr. 3 – juni; pag. 18-20 (p.1, ,3, 4) – ISSN 2468-7464; Uitg. BSL Media & Learning.

1.Patrascentie (transitie naar vaderschap) en geboortezorg

* Eerder gepubliceerd in *Vaderschapskennis*, jan. 2025, nr. 36 – pag. 16-20. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_36.pdf

Ik heb een aantal experts gevraagd naar hun expertise wat betreft vaders die in de geboortezorg de transitie maakten naar vaderschap. Wat is hun ervaring, visie en aanbeveling m.b.t. tot vaderbetrokkenheid en vaderparticipatie (in de geboortezorg). Hier volgen reacties op mijn uitnodiging om te reflecteren op de volgende items:

1. Hoe zie jij de rol van de biologische vader voor, tijdens en na de bevalling? Welke pleidooi zou jij willen voeren m.b.t. betrokken vaderschap?

1.1 Op dit moment zie ik dat (biologische) vaders vaak in de hoek van de kamer blijven staan of juist daar worden neergezet door zorgprofessionals. Zij laten alles over aan moeder/zorgprofessionals. Ik ben zelf niet aan het werk als obstetrie verpleegkundige, maar dit valt mij vooral op na de bevalling. Vaders willen geen flesje geven, niet te luier verschonen, niet buidelen enz. Ik merk dat zij dit spannend vinden. Door vader uit te leggen dat het belangrijk is om moeder hierbij te ondersteunen en aan te geven wat vader kan doen, hoop ik dat vader dit oppakt en de zorg voor baby en moeder oppakt. Ik zou de vader graag zien als iemand die betrokken is bij moeder en kind. Vader kan nauw betrokken zijn bij de zwangerschap en door mee te gaan naar afspraken bij de verloskundige of gynaecoloog. Voor de vader wordt het dan een stuk echter, als hij het hartje voor het eerst hoort kloppen enz. Vader kan ondertussen ook veel vragen stellen. Tijdens de bevalling zou ik graag een vader zien die er voor de moeder is. Hij kan zorgen voor een comfortabele en ontspannen omgeving en fysieke en psychologische steun. Ik vind dat zowel moeder, als vader samen een bevalling doen. Na de bevalling zie ik graag een vader die betrokken is bij de zorg van het kind én moeder. Hij biedt steun door bijvoorbeeld de fles te geven, baby in bad te doen, luier verschonen, buidelen met de baby enz. Verder houdt vader moeder in de gaten en ondersteunt haar waar nodig.

1.2 Op het moment zie ik vaak dat de zwangerschap en de bevalling iets is voor de vrouw en de vader hier nauwelijks een bijdrage aan levert. Ik zie regelmatig dat de vader tijdens de bevalling op een stoel in een hoekje bij het hoofdeinde wordt gezet. Na de bevalling is het wisselend hoe betrokken een vader is. Regelmatig zie ik vaders die op de slaapbank liggen te slapen in de nacht/ochtend en de zorg overlaat aan de verpleegkundige of aan moeder als die daartoe in staat is. Als ik dan vraag wil jij het verzorgingsmoment doen dan zegt vader vaak "nee". Ik doe het thuis wel. Wanneer ik zie dat ze twijfelen of onzeker zijn, dan probeer ik ze aan te moedigen door te zeggen: "Kom maar, we doen het samen. Je kan het vast!" Vaak gaan ze dan lachen en komen ze toch maar naar het bedje of naar die commode. Door ze tips en tops te geven zie ik de vader vaak groeien en dan zijn ze trots dat ze het toch maar mooi gedaan hebben. Tevens zie ik dan ook vaak de trots bij moeder. Ik zou een vader graag willen zien als iemand die betrokken is bij moeder en kind. Die communiceert met moeder hoe haar te helpen in de zwangerschap, tijdens de bevalling en hierna. Die actief bezig is met informatie inwinnen hoe de zwangerschap, bevalling en vaderschap zijn/kan zijn en zijn grenzen hierin aangeeft. De zorgverleners hebben hier een grote rol in om vader hierbij te blijven betrekken. De zorgverleners moeten ook aandacht hebben voor de emoties van vader.

1.3 Voor de bevalling:

- begeleiden en steunen

- mee doen in de dingen die je vrouw ook niet mag zoals alcohol of bv. roken enz.
- rustiger en liever met je vrouw en haar emoties/uitpattingen omgaan
- lichamenlijk ondersteunen waar nodig (zoals bv. onderrugmassage of voetmassage)
- de 'kwaaltjes' van je vrouw serieus nemen en er geen lolletje of aanstellerij van maken
- ouderschapsboeken lezen
- meegaan naar ziekenhuisafspraken
- informatie inwinnen en kennis opdoen over bevalling

Tijdens de bevalling:

- steunen (lief zijn, masseren, kriebelen ter ontspanning van de vrouw, handen vasthouden laten leunen op je indien nodig, vasthouden, supportende uitspraken)
- accepteer wat er wordt gezegd tegen je en laat het gelijk langs je glijden. Geef geen tegenwoord of keer niet in de slachtofferrol, omdat je vrouw bv. schreeuwde.

Na de bevalling:

- deel de zorg, het is niet je vrouw haar kind: het is jullie kind
- neem wat meer zorg op je, zeker tot je vrouw hersteld is.
- bied hulp aan
- accepteer emotionele disbalans en steun hierin. Neem dingen die er worden gezegd niet te nauw. Er zijn heel veel hormonale veranderingen.

1.4 De rol van de vader voor de zwangerschap

- Voor de zwangerschap:

Wanneer je als stel (man/vrouw) bewust kiest om samen zwanger te worden, dan zou ook een vader zich moeten voorbereiden op de zwangerschap. Niet alleen voor de zwangerschap er bewust mee bezig zijn, maar ook tijdens en na de zwangerschap. Samen gaan nadenken hoe jij jezelf ziet als vader en wat jou rol is. Samen gaan nadenken wat je hiervoor nodig hebt. Bewust bezig zijn met 'gezond' eten, eventueel stoppen met roken/drugs en alcohol beperken. Wat roken/drugs hebben bijvoorbeeld ook invloed op het ongeboren/geboren kind. Tijd vrijmaken om samen naar een afspraak te gaan voor een intakegesprek met de verloskundige/gynaecoloog. Betrokkenheid tonen door bijvoorbeeld zelf vragen te stellen of advies vragen. Nagaan/denken over werk. Zelf minder gaan werken en een papadag nemen.

- De rol van de vader tijdens de zwangerschap:

Wanneer het is gelukt om zwanger te zijn, dan moet je als stel er samen voor gaan. Waarbij ook de vader rekening moet houden met zijn vrouw en het : ongeboren kind. Betrokken zijn en dat kan zijn door vragen te stellen of door zelf informatie op te zoeken en daarmee in gesprek te gaan met zijn partner. Samen naar alle afspraken gaan waarbij er dan een echo gemaakt wordt of belangrijke informatie verteld wordt.

- De rol van de vader na de zwangerschap:

Actief bezig zijn in de verzorging van het kind. Soms is het ook goed om elkaar wat te gunnen, bijvoorbeeld tijdens een voeding laten slaap. Vragen stellen aan de gynaecoloog/kraamzorg/verpleegkundige of andere hulpverleners.

1.5 Het maakt in principe niet uit in welke fase van de zwangerschap je zit, of tijdens de bevalling en in de kraamtijd of erna . De vader moet vanaf het begin betrokken worden. Het is ook zijn zwangerschap! Betrokkenheid en zorg geeft hem meer het gevoel er ook toe te doen net als zijn zwangere vrouw/partner. Samen naar de verloskundige, samen je voorbereiden op het krijgen van een kind, samen de zwangerschap doormaken maakt dat het ook meer zijn zwangerschap is, ook al gebeurt er niks fysieks in zijn lichaam. Ook de vrouw moet hierin gestimuleerd worden. Ook vanuit de voorlichting moet veel meer de vader betrokken worden. Bijna een soort verplichting dat vader mee

moet naar controles en bijeenkomsten. Zo begrijpt hij wellicht de vrouw beter, maar ook, omdat hij ook wordt betrokken tijdens gesprekken en controles, dat er bij hem ook gevoelens/gedragingen kunnen veranderen (en er mogen zijn), zodat hij ook weet wat er gebeurt tijdens de zwangerschap en wat hij kan verwachten tijdens de bevalling en de zorg erna. Daarbij ook van belang dat het krijgen van een kind en het opvoeden niet iets erbij is, of vooral voor de moeder, maar dat het hard werken is en dat hij weet waar hij hulp en ondersteuning kan zoeken/vinden. Vader moet net zo goed in het middelpunt staan als de moeder. Goed voorbereid zijn op de bevalling maar zeker ook erna maakt dat alle neuzen dezelfde kant op staan, "je weet wat er van je verwacht wordt" en dat alle onzekerheden en emoties er net zo goed bij de moeder als de vader kunnen/mogen zijn. Het is iets van 'samen'. De moeder is net zo belangrijk als de vader, het is net zoveel zijn als haar kind.

2. Welke tips/adviezen zou jij aan deze vader mee willen geven?

2.1 Wees niet onzeker. Iedere vader die voor het eerst papa wordt, is onzeker en bang om iets fout te doen. Door juist voor je kind te zorgen, leer je minder onzeker te zijn. Iedere vader maakt fouten en doet het niet in 1 keer goed. Ik zou ook het advies geven om te buidelen met zijn kind. Hierdoor vormt er een band tussen vader en kind. Wat er ook weer voor zorgt, dat er op een later termijn voordelen zijn. Stem de zorg samen met moeder af. Door goede afspraken te maken met elkaar, gaat de zorg van het kind ook makkelijker. Ik zou het advies geven om boeken, artikelen en filmpjes te lezen/kijken. Hierdoor krijgt vader meer kennis over wat hij kan verwachten en hoe om te gaan met de situatie.

2.2 Wees niet bang/onzeker over jouw rol als vader en hierbij ook nog als partner. Ook jij moet het leren en ook jij bent belangrijk voor het kind. Het is ook van belang dat jij een band hebt met het kind en jij mag jouw behoeftes daarover uitspreken. Zorg ook dat dit al voor de bevalling bekend is bij je partner en eventueel de zorgverleners. Bespreek als je dingen lastig vindt in je nieuwe rol als vader, maar ook in je "oude" rol als partner.

2.3 - Vraag aan je vrouw wat zij verwacht voor, tijdens en na de bevalling van je
- lees bovenstaande algemene tips
- Win informatie in over zwangerschap/bevallen/opvoeden!

2.4 Actief aanwezig zijn tijdens de verzorging. Laat zien dat je als vader er voor je kind wilt zijn en als dat spannend is het kunnen aangeven. Het is niet erg om aan te geven als je het spannend vindt om bijvoorbeeld een luier te verschonen/fles te geven, maar als dit niet wordt uitgesproken dat weten de andere het ook. Spreek je emotie uit. Hierdoor kan er hulp aangeboden worden. Wanneer je ziet dat je partner vermoeid is, je partner laten slapen en zelf de zorg van jullie kind overnemen of eventueel hiervoor hulp inschakelen. Op de afdeling zijn alle kinderverpleegkundigen bereid om te helpen/mee te denken over een situatie. Probeer niet alle medische woorden of aandoeningen op google op te zoeken en zelf te gaan dokteren. Het is altijd beter om het aan een arts te vragen of aan de verpleging. Wanneer er ergens zorgen over zijn, vragen mag altijd. Niks is gek of raar, vragen staat vrij.

2.5

- Ga mee naar controles.
- Ga naar bijeenkomsten die gericht is op beide als ouders, net zoals de zwangerschapsgym/yoga
- Geef aan dat jij er graag betrokken wilt zijn en dat je hier graag over geïnformeerd wilt worden maar dat je mogelijk niet weet welke paden je kunt/moet bewandelen.

Referenties:

- www.dewereldvanmeja.nl/patrescentie-een-nieuw-begrip-sander-voesten-auteur-van-het-boek-

2-Patracentrische of paternale postpartum depressie (PPPD), vervolgnotitie. Bron:
www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_38.pdf - pag. 4-6

Postpartum depressie (ook bij vaders, partners, mannen, echtgenoten).

Kenmerken:

Symptomen en kenmerken van een postpartum depressie (PPD) bij een vader/partner³:

- Aanhoudende sombere stemming
- Onvermogen om te genieten of plezier te beleven
- Slaapstoornissen (inslapen – doorslapen – te vroeg wakker worden)
- Gebrek aan eetlust of overmatig eten
- Lichamelijke en geestelijke onrust
- Vermoeidheid
- Overmatige schuldgevoelens
- Concentratie- en geheugenproblemen
- Gedachten aan de dood of zelfdoding
- Angst- en panieklachten
- Gevoel van onmacht
- Zelf bestraffend handelen & zelfstraf (automutilatie, verwijten)
- Onverwerkte ervaringen (m.b.t. de bevalling)
- PTSS-klachten (posttraumatisch stressklachten)
- Fysieke klachten (psychosomatiek)
- Overmatige controlebehoefte
- NSE (negatieve seksuele ervaringen, geen zin in intimiteit/seksualiteit)

Referenties:

³ Jan Dirk van der Ploeg vraagt in zijn boek *'Meer diversiteit in gezinnen. Verrijking of verarming?'* (Uitg. SWP, Amsterdam; ISBN 9789085603641) ook aandacht voor een 'paternal postpartum depression (PPPD)' (pag. 48).

- Assenbroek, S. (2023) *Heb je mij gezien? – Mijn weg naar hulp en herstel bij een postpartum depressie* – Gouda: Uitg. Klare Taal.
 - Raadt, B. de (2023) *Heb je haar partner ook gezien?, in: Saskia Assenbroek, Heb je mij gezien? – Mijn weg naar hulp en herstel bij een postpartum depressie* – Gouda: Uitg. Klare Taal.
 - Raadt, B. de (2023) *Heb je haar partner ook gezien? PowerPointPresentatie op 09-11 2023; mini-symposium te Zoetermeer.*
 - Bob de Raadt (2022-2025) *Vaderschapskennis*, online magazine voor vaderschapstheorie en vaderschapsontwikkeling; in diverse edities is aandacht besteed aan het thema ‘postpartum depressie/PPPD. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/postpartumdepressie.php
 - Jan Dirk van der Ploeg (2024) *‘Meer diversiteit in gezinnen. Verrijking of verarming?’* (Uitg. SWP, Amsterdam; ISBN 9789085603641). Hij vraagt ook aandacht voor een ‘paternal postpartum depression (PPPD)’ (pag. 48).
 - Lambregtse, M.- van den Berg (2024) Psychopathologie bij vaders; in *Handboek Psychiatrie en zwangerschap* – Amsterdam: Boom/De Tijdstroom., p. 455-463.
 - Lambregtse-van den Berg, Mijke, Inge van Kamp, Hanneke Wennink (red.) (2024, 2^e, geheel herziene druk) *Handboek Psychiatrie en zwangerschap* – Amsterdam: Boom/De Tijdstroom.
 - Dianne Folkerts (2024) Position Paper 'Screening op postpartumdepressie tijdens de verloskundige nacontrole: Een nieuwe norm voor de verloskundige postpartumzorg in Nederland.' (10 pagina's); bericht op LinkedIn, gelezen op 21-03-2025, van Dianne Folkerts > *“Conclusie: ‘Het structureel aanbieden van EPDS-screening op een postpartumdepressie tijdens de verloskundige nacontrole in Nederland is een vorm van Midwife-Led care. Dit past binnen waardegedreven zorg, waarin een holistische visie, salutogenetisch perspectief en Shared Decision Making worden toegepast om de gezondheid van de moeder te optimaliseren, een kansrijke start voor haar gezin te waarborgen en middelen efficiënt in te zetten.”* Bevat uitgebreide literatuurlijst.
 - www.bobderaadt.nl/documents/postpartumdepressie/Postpartum_depressie_inclusief_bij_vaders_mannen_partners.pdf
 - www.nl.postpartum.net/professionals/screening/
- “Er is geen kwetsbaardere tijd voor moeders, **vaders** en kinderen dan tijdens de zwangerschap en postpartum, wanneer psychiatrische opnames hoger stijgen dan op enig ander moment in het leven van een vrouw. Postpartumdepressie is de meest ondergediagnosticeerde verloskundige complicatie in de VS (Earls, 2010). Omdat de last van depressie en andere geestelijke gezondheidsproblemen zo hoog is voor moeders en hun kinderen, en omdat dit vaak over het hoofd wordt gezien, PSI is van mening dat er een enorme behoefte bestaat aan universele screening van alle zwangere en postpartumvrouwen. Emotionele stress en perinatale psychische stoornissen, zoals prenatale en postpartumdepressie en angst, zijn klinisch gedefinieerd, behandelbaar en vatbaar voor ondersteuning, educatie en interventie. Hoewel er sprake is van een toenemend bewustzijn van de aantallen perinatale psychische stoornissen en de potentiële negatieve gevolgen voor moeders, baby's en gezinnen, wordt de perinatale geestelijke gezondheid veel te vaak niet gediagnosticeerd, onderbehandeld of helemaal niet behandeld”.*
- www.bobderaadt.nl/documents/postpartumdepressie/Boekrecensie_Heb_je_mij_gezien_Saskia_Assenbroek.pdf
 - www.bobderaadt.nl/documents/postpartumdepressie/Postpartum_depressie_artikel_Bob_de_Raadts_Saskia_Assenbroek.pdf
 - www.nl.postpartum.net/what-pediatricians-need-to-know-about-postpartum-depression/ citaat/fragment:

“depressie is de meest voorkomende en ernstige postpartumaandoening en treft 10% tot 20% van de moeders in het eerste jaar van de bevalling. Studies hebben aangetoond dat tot 50% van de vrouwen met PPD niet gediagnosticeerd wordt. (Earls, MF en het Committee on Psychosocial Aspects of Child and Family Health American Academy of Pediatrics. Herkenning en beheer van perinatale en

postpartumdepressie opnemen in de pediatrie praktijk. (2010). Kindergeneeskunde. 2010; 126(5):1032-1039 Postpartumdepressie komt vaker voor bij kansarme vrouwen en komt veel voor (25%) bij zwarte moeders met een laag inkomen. (Cutler CB, Legano LA, Dreyer BP, Berkule SB, Lusskin SI, Tomopoulos S, Roth M, Mendelsohn AL. **Screening op maternale depressie in een populatie met een lage opleiding met behulp van een vragenlijst met twee items. Arch Women's Ment Health.2007; 10:277-283**) De American Academy of Pediatrics (AAP) beveelt aan dat kinderartsen moeders screenen bij bezoeken van baby's van 1, 2, 4 en 6 maanden.

Elk jaar worden meer dan 400,000 baby's geboren uit moeders die depressief zijn, waardoor PPD de meest ondergediagnosticeerde verloskundige complicatie in Amerika is. De meeste vrouwen hebben doorgaans slechts 1-2 postpartumbezoeken met hun verloskundigen, waar depressiescreening niet altijd plaatsvindt. Voor vrouwen met een laag inkomen, met name minderheden, is het risico op niet-gediagnosticeerde en onbehandelde depressie bijzonder hoog vanwege het ondergemiddelde aantal postpartum-vervolgbezoeken aan verloskundigen.

Aangezien een kinderarts een kind in de eerste zes levensmaanden tot wel zes keer kan zien, is hij waarschijnlijk het best geplaatst om moeders met een postpartumdepressie te identificeren. Door de aard en de lange levensduur van de kinderarts-patiëntrelatie, in combinatie met de frequentie van bezoeken, kunnen moeders een zekere mate van vertrouwen ontwikkelen met de kinderarts van hun kind, waardoor de kans groter wordt dat de moeder met haar kinderarts zal praten over andere problemen die mogelijk zijn. die van invloed zijn op de omgeving, de gezondheid en het welzijn van het kind. De gezondheidstoestand van een kind is direct gekoppeld aan en wordt beïnvloed door het ervaren gevoel van gezondheid van de moeder, zowel mentaal als fysiek.

De nadelige effecten van postpartumdepressie zijn verstrekkend. Het kan disfunctioneren in het gezin veroorzaken, een effectieve hechting tussen moeder en baby voorkomen, vroegtijdige stopzetting van de borstvoeding veroorzaken en de groei van het kind en de ontwikkeling van de hersenen nadelig beïnvloeden. Postpartumdepressie kan ertoe leiden dat moeders en partners anticiperende begeleiding en gezondheidsadviezen negeren, inclusief veiligheids- en preventieve maatregelen zoals autostoeltjes en veiligheidsmaatregelen thuis. Depressieve moeders hebben meer kans om minder gezond te eten en te slapen met hun baby. Baby's die in een omgeving leven met een depressieve moeder hebben waarschijnlijk een ontwikkelingsachterstand, verminderde sociale interacties en reageren mogelijk minder snel op interventionele therapieën”.

3-Patrascentie of patrescense: transitie naar vaderschap – vader worden en vader zijn! Bron: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_37.pdf - Vaderschapskennis febr. 2025, nr. 37; pag. 12-13

o NPO Doc: Generatie Pa. Uitzending over drie bevriende muzikanten, Mich, Jay en Ruwhel, en tevens vaders uit Rotterdam-Zuid. Omdat zij opgroeien zonder hun vaders, moesten zij van jongs af aan alles zelf uitzoeken. Nu ze hun eigen kinderen opvoeden, doen ze er alles aan om een rolmodel te zijn. Regisseur Fadlalla volgt hun zoektocht naar vaderschap, met de worstelingen en mooie momenten en alles ertussenin. (Bron: ND 24-01-2025/p.22; NTR NPO 3, 23.00-00.25 uur).

o “Vaders lezen nog steeds te weinig voor”: ‘Voorlezen gebeurt nog te vaak alleen door moeders. Verzin desnoods zelf het verhaal’. Over de Nationale Voorleesdagen, die dit jaar in het teken van de

voorleesvader staat. (Bron: ND, 24-01-2025/p.11, door Sarah Neerhof). ‘Het is goed als een vader kinderen inlevingsvermogen leert.

4-VaderFactor

o **Brian Epstein (1934-1967)**: In de film ‘Midas Man’ gaat het over Brian Epstein, de legendarische manager van de Beatles; manager in hun beginjaren. Hij werkte hard voor deze muziekgroep, loodste hen naar wereldwijd succes en was aangenaam gezelschap voor hen. ‘Midas Man’ is de bijnaam die Brian Epstein in de media krijgt, omdat alles wat hij aanraakt in goud verandert, met een verwijzing naar de mythische koning Midas, van Frygië, die wenst dat alles wat hij aanraakt in goud verandert. Met de Beatles heeft Epstein inderdaad goud in handen. De film schetst Epstein als iemand die wanhopig zoekt naar echte liefde. Hij is daarvan verstoken en is eenzaam. In de film staat hij eenzaam op het zebrapad van ‘Abbey Road’, verwijzend naar de beroemde LP-hoes van het gelijknamige album van de Beatles. ‘Om met zijn stress, angsten en depressies om te gaan, nuttigde Epstein ruime hoeveelheden pillen en alcohol. Totdat een overdosis hem op 32-jarige leeftijd fataal werd. De filmrecensie vertelt dat ‘Brian geen andere uitweg lijkt te zien dan die van destructieve roekeloosheid. Toch had ook het uitwerken van die eenzame tragedie en zijn onvervulde verlangen naar erkenning van de vaderfiguur effectief kunnen werken’. ‘Na de dood van Epsteins vader is het voor hem ook gauw gedaan’. (Bron: Ned. Dagblad, bijlage Gulliver/film, pag. 24, vrijdag 31-01-2025, door Michiel van Hout). Paul McCartney noemde Brian Epstein ‘de 5e Beatle’.

o **Lex Paleaux (47, schrijver)** vertelt over zijn vader: ‘Toen mijn vader door een bedrijfsongeval thuis kwam te zitten, viel zijn inkomen weg. We hadden het niet breed, en dat zorgde voor spanning thuis. Ik zonderde me af, heb me vaak eenzaam gevoeld’. Paleaux heeft een ruig leven achter de rug. Hij groeide op in een dorp onder de rook van Leeuwarden, als jongste in een gezin van drie kinderen. Zijn Friese moeder had zijn buitenlandse vader tijdens een vakantie leren kennen – samen streken ze in Friesland neer en werden daar onderdeel van de vrijgemaakt-gereformeerde gemeenschap. (Bron: Ned. Dagblad, Gulliver/boeken; 31-01-2025/pag. 4-5; 2 artikelen, door Maurice Hogendoorn (interview: ‘Na vijf boeken is Lex Paleaux niet meer woedend op God’) en Leendert Torn (‘Verlangen naar wat waarachtig christelijk is’). N.a.v. het boek ‘Liften naar de hemel’ – Lex Paleaux (2024), Amsterdam: Uitg. AMBO/ANTHOS; 312 pag.’s)

o **Johan Derksen** heeft vertelt over zijn vader: geen gemakkelijke man, eigenlijk zeer problematisch.⁴ Derksen vertelt hierover in het programma ‘Sterren op het doek’. Moeder Johan Derksen verstopte zijn vaders dienstpistool: ‘Bang dat hij mij zou neerschieten’ (06-11-2021 | Robyn van Gorsel) “Sportjournalist Johan Derksen (72) vertelde zaterdagavond (op bij ‘Sterren op het Doek’ over de slechte band met zijn vader. ‘De confrontaties met hem werden steeds heftiger.’ Ook vertelt hij in het interview met Özcan Akyol over zijn droom om drummer te worden. Als de drie getalenteerde schilders aan het werk zijn, neemt Akyol de rol van interviewer op zich. Al snel brengt hij het gesprek op de moeizame band die Derksen met zijn vader had. “Mijn vader was hoofd van de politie. Ook thuis wilde hij de baas zijn. Ik moest precies doen wat hij wilde. De confrontaties met hem werden steeds heftiger, tot op het punt dat mijn moeder zijn dienstpistool verstopte uit angst dat hij mij voor m’n flikker zou schieten. Ze heeft echt een kutleven gehad bij die man. Zo ben ik behoorlijk cynisch

⁴ www.linda.nl/nieuws/johan-derksen-sterren-op-het-doek/ - www.kro-ncrv.nl/programmas/talkshow/m/johan-derksen-over-vaderschap-ik-heb-thuis-altijd-het-verkeerde-voorbeeld

het leven ingestapt”, vertelt hij daarover.⁵ www.cvandaag.nl/92135-johan-derksen-ik-lag-als-kind-van-4-jaar-in-bed-te-bidden-dat-mijn-vader-mijn-moeder-niet-sloeg > Johan Derksen, de populaire talkshowhost van Vandaag Inside, was maandagavond opvallend openhartig over zijn verleden. Zo vertelde hij christelijk opgevoed te zijn en vroeger te maken te hebben gehad met huiselijk geweld. Maandag (aug. 2022) was de veelbesproken talkshow voor het eerst weer op televisie na een zomerstop van bijna twee maanden. Daarbij kwam onder meer het onderwerp huiselijk geweld ter sprake. Derksen vertelde dat hij daar vroeger ook mee te maken had. Zijn vader sloeg zijn moeder. Niet voor het eerst koppelde Derksen dat aan zijn christelijke opvoeding: “Ik ben heel christelijk opgevoed. Dan lag je als kind van 4/5 jaar ’s avonds in bed te bidden dat je vader je moeder niet sloeg. Dat is verschrikkelijk.” Het is niet de eerste keer dat Derksen vertelt over zijn verleden. In zijn boek vertelt hij ook uitgebreid over zijn de streng christelijke opvoeding, zijn autoritaire vader en het geweld richting zijn moeder. - - - Opvallend is dat een aantal auteurs aandacht besteden aan deze levenservaring van Johan Derksen en de invloed van zijn vader (zijn vaderfactor). Die auteurs zijn David de Vos⁶ en Jos M. Strengolt⁷. Johan Derksen over vaderschap: "Ik heb thuis altijd het verkeerde voorbeeld gezien" "Heeft jouw moeilijke jeugd invloed gehad op jouw eigen vaderschap?". Derksen geeft als antwoord: "Je doet alles totaal anders dan hoe je het thuis hebt meegemaakt. Alles mocht met mijn dochters, dat is natuurlijk heel gevaarlijk als je dochters hebt", vertelt Johan aan tafel. Ook vertelt hij meer over zijn vader. "Jeroen Pauw zei eens tegen mij: 'Je bent geheelonthouder, je hebt een alcoholprobleem gehad of je vader had het.' Mijn vader had een hele vervelende dronk over zich. Ik heb nog steeds een bloedhekel aan dronken mensen die slap gaan staan lullen. Die doen in de kroeg wel gezellig, maar kunnen thuis heel vervelend zijn, weet ik uit ervaring."⁸

- Het boek 'Derksen', een biografie over Johan Derksen, was genomineerd voor de NS Publieksprijs. Op 26 mei 2021 verscheen de door Van Egmond en Antoinette Scheulderman geschreven biografie Derksen bij Inside. Johan Derksen werd op 31 januari 1949 geboren in Heteren. Hij was enig kind, en had een slechte band met zijn vader, zo vertelde hij ooit z'n het programma Sterren op Het Doek. "Mijn vader was hoofd van de politie. Ook thuis wilde hij de baas zijn. Ik moest precies doen wat hij wilde. De confrontaties met hem werden steeds heftiger, tot op het punt dat mijn moeder zijn dienstpistool verstopte uit angst dat hij mij voor m'n flicker zou schieten. Ze heeft echt een rotleven gehad bij die man. Zo ben ik behoorlijk cynisch het leven ingestapt”, aldus Johan. Wat wel fijn was, was dat zijn vader - net als hij - van voetbal hield. Al snel klom Johan omhoog in het voetbal, en hij speelde voor onder andere Go Ahead Eagles, SC Cambuur en SC Volendam⁹.
- Zie op: www.nl.wikipedia.org/wiki/Johan_Derksen

⁵ www.cvandaag.nl/92135-johan-derksen-ik-lag-als-kind-van-4-jaar-in-bed-te-bidden-dat-mijn-vader-mijn-moeder-niet-sloeg

⁶ Marcel Langendijk (2024) *RAUW – het eerlijke verhaal van David de Vos* – Zeewolde: Uitg. Go And Tell Media; ISBN 978-90-79807-78-9; pp. 256 > pag. 11-13 m.b.t. Johan Derksen en diens ervaring met huiselijk geweld.

⁷ In: Strengolt, Jos M. (2020, Geheel herziene versie 2023) *Bidden met Jezus - Schatgraven in het Onze vader* - Voor informatie: - www.nijlvallei.nl/wp-content/uploads/2023/03/2023-03-Onze-Vader.pdf . Aan het begin van dit boek refereert Strengolt naar de vaderfactor in het leven van Johan Derksen.

⁸ Bron: www.kro-ncrv.nl/programmas/talkshow-m/johan-derksen-over-vaderschap-ik-heb-thuis-altijd-het%20verkeerde-voorbeeld

⁹ Bron: www.grazia.nl/artikel/623638/zien-dit-zijn-de-vrouw-en-dochters-van-johan-derksen

5- 'Adolescence' en vaderschap: thema en discussie over de relatie vader & zoon. Vindplaats:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_39.pdf

Inleiding

Sinds het uitkomen van de 4-delige serie 'Adolescence' is de discussie over het leven en het gedrag van pubers en m.n. puberjongens flink toegenomen. Daarbij komt ook de focus te liggen op de houding van de vader, in dit geval van een dertienjarige jongen. Vaderschap staat in onze cultuur onder druk, is soms aarzelend, onzichtbaar, niet-pedagogisch, onhandig, te streng. Vaders zoeken naar de invulling van hun vaderrol. Frank Koerselman spreekt over 'ontvadering' in zijn boek 'Ontvadering'. Het einde van de vaderlijke autoriteit'. Henk Rothuizen schreef een boekje met de titel 'Vader, wie ben ik?' Identiteit, geborgenheid en zekerheid'.

Serie

De serie raakt onze existentie, onze waarden en normen, onze wij-cultuur, ons individualisme, onze crisis op veel fronten, ons leefpatroon, onze opvoedings- en gezinsrelaties, ons communicatiepatroon, onze hechtheid en onze gehechtheidsrelaties. Het raakt ons totale bestaan in de kern: fysiek, psychologisch, sociaal, maatschappelijk, levensbeschouwelijk. Het functioneren van ons zijn. Waar ligt ons onderlinge verbondenheid? Maken wij nog wel verbinding met elkaar? En wat bindt ons dan samen?

'Onze Vader'

In het gebed "Onze Vader" sluiten we aan bij "Onze vader die in de hemel is", bij God de Vader, bij de schepper van ons mens-zijn. Welke rol speelt Hij in ons hedendaags leven? Hoe inspireert Hij ons met de richtlijnen die Hij gegeven heeft? Is er nog een vertrouwensband met Hem? Uit onderzoek blijkt dat de secularisatie in Nederland onverminderd doorgaat, behalve dat er onder jongeren de belangstelling voor het christelijk geloof weer toeneemt. Zoektocht naar betekenisgeving, zingeving, spiritualiteit. We zijn ver weggedreven van het oorspronkelijke plan, van de vrede in de Hof van Eden. Ver verwijderd geraakt van 'geloof, hoop en liefde', en de meeste daarvan is de liefde'(1 Cor. 13:13). Hoe moeilijk is het om onvoorwaardelijk lief te hebben (agapè)? En toch .. in de maand van deze editie hebben we de sedermaaltijd gevierd; hebben we Pesach en Pasen gevierd. Bevrijding uit slavernij – de dood is overwonnen. De dood als symbool van al het verwerpelijke en het boosaardige; van al het onvolmaakte en van alle pijn, onzekerheid en moeite.

Hij, de rabbi van Nazareth, de Gezalfde, de Messias, de Zoon van de Allerhoogste heeft die dood overwonnen en Hij heeft een boodschap voor ons en voor de wereld. Jezus, de Christus; de Opgestane Heer. Hij leert ons liefde, onvoorwaardelijk. Vergeving en verzoening, voorbij onze beperkingen (zonden). Genade, barmhartigheid, zin & zijn, betekenis: geloof, hoop en liefde. Hij kijkt ons aan en wast onze voeten. Wij mogen bestaan in Zijn leven, kracht, en verzoenend lijden en Zijn opstanding uit de dood.. En Hij geeft toekomstperspectief in dit leven: Hij komt terug en wil ons dienen. Hij nodigt ons uit om Hem te kennen en om ons leven met Hem te delen. Dat maakt ons leven zinvol; dat ademt leven. Dat helpt jongeren op de weg van 'adolescence'. Hij zegt: 'Ik zie jou, Ik ken jou, Ik snap jou, Ik ben er, Ik ben er voor jou, ontvang dat van Mij'.

'Adolescense'

Wat kan jongeren helpen om in onze cultuur hun weg te vinden en om hun leven op te bouwen? Dat vraagt om solide, vertrouwen biedende en veilige relaties in gezinsrelaties en opvoedsituaties. Dat stelt eisen aan ouderschap, moeder- en vaderschap, hechte familiebanden, aan duidelijke communicatiepatronen, voorbeelden van onvoorwaardelijke liefde, aan krachtig en affectief leiderschap (spiritualiteit). Nathan Vos heeft een inspirerende analyse geschreven n.a.v. deze serie en pleit voor aanwezigheid en de houding: 'Ik snap je niet altijd, maar ik ben hier.' Laten we aansluiten bij een beweging die zoekt naar actief ouderschap/vaderschap. Juist in het belang van het kind.

Aanleiding 'Adolescense'

"Als een dertienjarige wordt beschuldigd van moord, vragen zijn familie, therapeut en de onderzoeker zich allemaal af wat er werkelijk is gebeurd". De vierdelige serie 'Adolescense' (Netflix) heeft tot veel discussie over en aandacht voor het thema 'vader & zoon' geleid. "Van vijf-sterrenreviews met woorden als 'meesterlijk' en 'beste serie van de afgelopen jaren' tot aanbevelingen als 'dit zou iedere ouder met een puberkind moeten zien'. Het liefst samen mét de kinderen. De Netflix original Adolescence maakt duidelijk een hoop los onder pers en publiek. Je volgt in deze Britse serie de familie Miller van wie het leven totaal op z'n kop komt te staan wanneer de dertienjarige zoon Jamie (Owen Cooper) wordt gearresteerd voor de moord op een tienermeisje van zijn school. Het is gedurende vier afleveringen de vraag wat er werkelijk is gebeurd, of deze moord voorkomen had kunnen worden en of Jamie (on)schuldig is. Waarbij zowel de ouders Eddie (Stephen Graham) en Manda (Christine Tremarco), de onderzoekende psycholoog en de politie tot de laatste aflevering in het duister tasten". "Net als in Nederland is ook in Groot-Brittannië het steekwapenbezit onder jongeren een groot en toenemend probleem. En de moord op een meisje door een jonge jongen (met daarop nog een aantal van dat soort zaken) zette hem aan het denken: wat is er aan de hand in onze maatschappij dat zo iets gebeurt? Hoe zijn we hier gekomen? Hij, collega-bedenker Jack Thorne en regisseur Philip Barantini raakten ook steeds meer aan de praat over male rage en toxic masculinity. Wat gaat er momenteel om in de hoofden van jonge mannen: welke druk ervaren ze van hun leeftijdsgenoten, maar ook van het internet en sociale media?"

It takes a village to raise a child It also takes a father to raise a child

❖ Nathan Vos:

- In de nieuwe hit-serie Adolescence op Netflix wordt een 13-jarige jongen verdacht van het doodsteken van een even zo oud meisje. Uit de serie zijn grote lessen te trekken (spoiler-alert) over vaderschap, de manosphere en mannelijkheid. "Sinds 13 maart is Adolescence via Netflix de streamen. De serie verhaalt over Jamie Miller, een jongen die langzaam en bijna onzichtbaar ontspoorde. Over ouders die blijkbaar niet zagen wat er onder de oppervlakte broeide. Over Eddie Miller, de vader die zijn best deed, maar toch te laat was".
Quote's: "Want wat we op het scherm zien, gebeurt ook in het echt - en meer dan we zien: een jongen die verstrikt raakt in de digitale warboel van 'wat een man hoort te zijn' en een vader die wel wil helpen maar niet weet hoe. Dat roept de vraag op: wat als de vader het eerder had opgemerkt?" "In de serie voelt vader Eddie Miller al dat er iets niet klopte. Hij probeerde te praten, een gesprek te starten. Maar de afstand was al gegroeid door gemiste momenten en niet-opgemerkt zwijgen. Dat raakt, omdat het zó dichtbij komt. Want letten we wel genoeg op onze zonen? En kunnen we wel weten hoe het met ze gaat?"
"Ze (jongens, puberjongens) moeten zelf iets worden, iemand zijn. Als dat volgens het boekje gaat, hechten ze zich daarna gezond aan iemand anders. Iemand die hen ziet én kan loslaten."

Iemand bij wie ze zichzelf kunnen oefenen. Idealiter is diegene zijn vader. En anders is het iemand die die rol - het meenemen van een jongen naar het man- en menszijn - kan voordoen. Maar die hechting is er lang niet altijd. Of niet diep genoeg. En dan zoeken jongens, onbewust, naar alternatieven: spullen, een sportheld, een youtuber, een icoon". "De jongens hechten zich aan figuren die onbereikbaar zijn. Aan mannen die nooit terugpraten. Die dus ook niet kunnen teleurstellen, want daar heeft de jongen misschien al genoeg ervaring mee". "Tienduizenden jaren sociale evolutie leert jongens al vroeg dat ze zelfstandig moeten zijn, alles zelf moeten oplossen, niet om hulp moeten vragen. En dat noemen we dan autonomie. Maar autonomie zonder verbinding is geen kracht. Het is overleven. Gezonde autonomie ontstaat altijd in relatie tot anderen. In contact maken met mensen die je kent en vertrouwt. Die je kunnen terugroepen als je afdwaalt. Die weten waar je vandaan komt en op wier schouders je kan leunen, en soms andersom. Autonomie zonder hechting is slechts eenzaamheid".

"Zonder hechting bouwen jongens hun zelfbeeld op aan de hand van wat ze denken dat de wereld van hen wil. Ze worden een rol - stoer, slim, handig, stil - maar geen mens. Geen héél mens, geen zichzelf kennende mens".

"Adolescence laat zien hoe hard jongens zoeken naar richting. Maar ze willen geen preek. Geen gelijk. Ze willen iets zien, een ander voorbeeld. Iemand die naast hen zit, al is het zwijgend. Iemand die zegt: 'Ik snap je niet altijd, maar ik ben hier.' Nathan als vader: "Wat ik inmiddels weet: vaderschap is niet een rol die je 'goed' moet doen. Het is een bedding. Een ruimte waarin fouten mogen bestaan. Een plek waar je zoon weet: ik mag bestaan. Daarvoor moet je als vader eerst je eigen grond kennen. Je eigen boosheid, schaamte en verlangen onder ogen komen". "Want vaders die hun eigen angst, verdriet en woede niet onder ogen willen zien, geven die vaak onbewust door". *"Begin vandaag, in het klein. Leg je telefoon weg en vraag je zoon: 'Wat zie jij allemaal online?' Of nog minder sturend: 'Wat doe jij zoal op een doordeweekse dag?' Laat hem merken dat je hem wil begrijpen, in plaats van fixen. En als hij niks zegt, zit dan gewoon naast hem. Want zo begint het: niet met een oplossing. Maar met aanwezigheid. Zoals Adolescence ons op indringende manier laat zien dat vaders niet alles hoeven te weten. Ze moeten alleen op tijd zichtbaar zijn, en dat is in 2025 harder nodig dan in de jongensjaren van Eddie en mijzelf".*

• Jakob van Wielink: (LinkedIn, 30-03-2025)

"Een vaderfiguur helpt jonge mannen ook om het 'zwaard van het leven' te hanteren. Dat zwaard staat voor het vermogen om weerstand te trotseren en uitdagingen aan te gaan. Hij leert hun om op te komen voor wat diep in hun hart leeft en wat ze willen beschermen: waarden, mensen en idealen. Zo'n vaderfiguur wijst hen de weg naar hun innerlijke krachtbron en leert hun trouw te blijven aan hun eigen overtuigingen, zelfs wanneer de storm losbarst. Juist omdat vaders vaak – ja, heel vaak – afwezig zijn, is de aanwezigheid van zulke mentoren essentieel. Dit zien we ook in de schrijvende en ook op dit medium, onder meer door Nathan Vos krachtig besproken - serie Adolescence, eveneens op Netflix, waarin het ontbreken van een secure base een jongen naar een duistere plek drijft. Hoe anders verloopt het leven wanneer iemand wél consequent naast je blijft staan, je leert omgaan met tegenslag en gelooft in wat nog niet zichtbaar is. Een man die niet dramt in het 'hier en nu'. Een vaderfiguur geeft bovendien richting in het bouwen aan gemeenschap: het besef dat je deel uitmaakt van iets groters dan jezelf. Als vaders tonen we jonge mannen hoe ze verantwoordelijkheid dragen voor het welzijn van anderen en hoe betekenisvol het is om samen op te trekken in verbondenheid".

- Bob de Raadt, n.a.v. de quote van Jakob van Wielink: "Helemaal mee eens. Het boek over mannelijke kracht is een krachtig en inspirerend boek. En Nathan Vos slaat de spijker op z'n

kop in zijn betoog. It takes also a father to raise a child. Vaderschap is een werkwoord, met veel affectie en www.bobderaadt.nl/fathersmatters.php www.bobderaadt.nl/vaderschap.php hashtag#kansrijkstartvoorvaders hashtag#patrascentie over de transitie naar vaderschap”.

- **Referenties:** warme betrokkenheid.
 - Nathan Vos (journalist, coach en docent; Stichting Man o Man) (2025) Wees aanwezig als vader! Voordat je zoon zich hecht aan onbereikbare internetfiguren; in Nederlands Dagblad, Opinie & debat, 26 maart 2025, pag. 18-19.
 - Nathan Vos, Volkskrant (24-03-2025): Vaders van nu, kijk de serie 'Adolescence'. Jullie zijn harder nodig dan ooit – Mannelijkheid – Vindplaats: www.volkskrant.nl/columnsopinie/opinie-netflixserie-adolescence-leert-ons-dat-vaders-van-nu-harder-nodig-zijn-danooit~b5ea0ec1
 - www.tishiergeenhotel.nl/door-de-serie-adolescence-weten-we-dat-vaders-van-pubersharter-nodig-zijn-dan-ooit/
 - Eymeke Verhoeven (2025) Jongens steeds rechtser. Hoe ga je daarmee om?; in Nederlands Dagblad, 07-04-2025, pag. 2-3.
 - Bisola Olusanya-Okunola (2025, in Ned. Dagblad, 09-04-2025, pag. 16, rubriek 'opinie & debat') Hoe worden pubers onzichtbaar? Wat in Engeland gebeurt, gebeurt ook in Nederland. In Rotterdam, Den Haag.
 - Frank Koerselman(2020) *Ontvadering. Het einde van de vaderlijke autoriteit* – Amsterdam: Prometheus Nieuw Licht.
 - Henk Rothuizen (1986) *'Vader, wie ben ik?' Identiteit, geborgenheid en zekerheid* – distr. Gideon, Hoornaar.
 - www.vprogids.nl/cinema/series/lees/artikelen/2025/Adolescence--miniserie-van-JackThorne-en-Stephen-Graham-op-Netflix.html
 - [https://en.wikipedia.org/wiki/Adolescence_\(TV_series\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Adolescence_(TV_series))

6- Jonge vaderschap: websites. Uit: Vaderschapskennis, april 2025, nr. 39, pag. 12. Vindplaats:
www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_39.pdf

- www.pharos.nl/nieuws/zes-jonge-vaders-over-het-vaderschap-wat-is-eigenlijk-mijn-plek/
- www.me-to-we.nl/artikel/zwangerschap/nuttige-tips-voor-aanstaande-en-jonge-vaders
- www.me-to-we.nl/tag/vaderschap
- www.vadermagazine.nl
- www.emiopzuid.nl/programma/daddys-place/
- www.kis.nl/artikel/vaders-zijn-net-zo-goed-staat-om-liefde-zorg-en-emotionele-steun-tebieden
- www.besteboekentips.nl/boeken-voor-aanstaande-vaders/
- www.eur.nl/eshpm/onderzoek/jonge-vaders
- www.fiom.nl/sites/fiom-nl/files/media/files/DossierjongeoudersNJI1.pdf
- www.hetjop.nl
- www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/corben_zoon_een_vroeggeboorte_vaderschap_in_ontwikkeling.pdf
- www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/vader_leroy_meijer_vader_van_een_drieling.pdf
- www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/interview_vader_thomas.pdf
- www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/interview_vader_pvl.pdf

- www.bobderaadt.nl/documents/socialeverloeskunde/voorzie_kwetsbare_zwangeren_van_geboortepan.pdf
- www.bobderaadt.nl/documents/fathersmatters/Position_paper_Vader_als_volwaardig_oud_er.pdf
- www.augeomagazine.nl/laat-me-niet-los/achtergrond-vaderschap
- www.research.hanze.nl/ws/portalfiles/portal/63585885/64807815f32d469e9c00e4f5_Eindrapportage_Vergeten_vaders.pdf

7-Vaderschap: ondergeschoven positie of noodzakelijk besef van emanciperende vaderparticipatie – een opdracht voor sociaal werk. (Versie 28-01-2025)

Door: Bob de Raadt, Giovanni Nobre, Toetie da Silva, Anthony van de Vijver.

Inleiding

Vaderschap en sociaal werk. Wat hebben die twee aspecten met elkaar te maken? Mannen leggen vaak een belangrijke nadruk op hun werk en hun invloed in de maatschappij. Daarnaast beleven mannen hun rol als vader vaak als een ‘ondergeschoven kindje’, een ondergesneeuwde positie: door hun eigen vaderbeeld en een cultuurgebonden visie op mannelijkheid, door gebrek aan specifieke kennis t.a.v. zwangerschap, bevalling en daarna (postpartum) (Steevers e.a., 2023), door onzekerheid, door onbekendheid (Bisseling, 2019; Borman, 2022; De Raadt & S. Assenbroek, 2023; Gouw, 2023; Voesten, 2023). Vaak draait het om moeder & kind in de geboortezorg. Een praktijk waarin vaders buiten beeld zijn (om welke reden dan ook), vaders die in een hoek blijven zitten terwijl hun vrouw aan het bevallen is (dat is nog altijd een realiteit), vaders die hun kind niet willen erkennen, vaders die zich onmachtig voelen in de verzorging en opvoeding van hun kind. Kortom: vaders die niet uit de verf komen voor hun kind(eren) en waarbij hun kind een betrokken vader mist. Gelukkig zien we in de geboortezorg en in onze samenleving ook vaders die weldegelijk hun steentje bijdragen aan het gezamenlijk ouderschap. Enige voorbeelden zijn te vinden in de interviews met vaders, vindplaats: www.bobderaadt.nl/vaderschap.php Boeiende, oprechte interviews met betrokken vaders.

Vaderwerk: focus op sociale cohesie, empowerment, bevrijding en cultuurverandering

Binnen het sociaal werk is ‘mannenwerk’ of ‘vaderwerk’ nauwelijks een specifiek aandachtsveld of het is vanuit een problematische invalshoek (probleemgedrag, afwezigheid, gebrek aan participatie, stressklachten). En als dat er wel is, dan gebeurt dat vaak op kleine, lokale schaal, zoals bij Papa’s Praat. Stressreductie vanuit sociaal werk kan veel mannen/vaders helpen om beter uit de verf te komen en om in hun vaderbetrokkenheid te groeien (Raadt, B. de, H. de Mönnink, 2021). Hierin geeft Papa’s Praat sociaal-maatschappelijk een goed voorbeeld. Vader van Papa’s Praat komen later in dit artikel aan het woord. Sociaal werk heeft de focus op kernwaarden als: maatschappelijke verandering, sociale cohesie en empowerment. Vanuit dat werkperspectief kan meer aandacht voor vaders en hun rol de betrokkenheid van vaders vergroten, hetgeen ook de sociale cohesie van directe sociale verbanden sterk bevordert. Hiermee is ook het kindbelang gediend. Geboortezorg die zowel op moeders als op vaders gericht is, hecht belang aan beide ouders en voorkomt een

eenzijdige focus op moeder en kind. Een integrale zorgverlening bevordert vaderparticipatie en besteedt aandacht aan het versterken van actieve vaderbetrokkenheid. Empowerment die vaders psycho-educatie biedt (d.m.v. cursussen, boeken en websites), reikt handvatten aan om vaardigheden te leren en ‘vaderschapskennis’ op te doen. Kijkend door de ‘vaderbril’ biedt sociaal werk een werkwijze van vaderemancipatie, namelijk door de toepassing van principes van

- sociale rechtvaardigheid (vaderparticipatie),
- mensenrechten (mannen- en vaderrechten),
- collectieve verantwoordelijkheid (gezamenlijk ouderschap, kindbelang, sociale cohesie) en
- respect voor diversiteit (diverse rollen, als vader-partner-man; inzake het eigen manbeeld c.q. vaderbeeld).

Sociaal werk met de focus op vaders en betrokken vaderschap bevordert vijf belangrijke aspecten die vaderexpert en voormalig verloskundige David Borman als volgt benoemt: “betrokken vaderschap is de optelsom van liefde, betrouwbaarheid, beschikbaarheid, zorgzaamheid en verantwoordelijkheid in het vaderschap” (Borman, 2022). Hij ziet ook duidelijke voordelen bij betrokken vaders:

- Een betere, intiemere band hebben met hun kind.
- Zich meer verbonden voelen met hun partner
- Een betere fysieke, geestelijke en seksuele gezondheid hebben.
- Zich over het algemeen gelukkiger voelen en minder kans hebben om te scheiden.

Sociaal werk dat multimethodisch en systeemgericht werkt om vaders en vaderschap met empowerment te benaderen, werkt mee aan sociale cohesie, maatschappelijke verandering en aan veiligheid binnen relaties. Dat werkt tevens bevrijdend en emanciperend. Dat is een duidelijke opdracht aan het sociaal werk.

Vaderbelang: Position Paper ‘Vader als volwaardig ouder’ (2024)

In onze maatschappij groeit bij verschillende organisaties het besef dat vaders belangrijk zijn. Dat zij (vaders) een maatschappelijke factor zijn, die veel meer zichtbaarheid, zorg en aandacht nodig hebben. Samenwerkende instanties en personen op het terrein van vaderparticipatie en vaderbetrokkenheid hebben hun visie vastgelegd in een Position Paper ‘Vader als volwaardig ouder’ (2024). Daarin wordt gepleit voor aandacht voor vaders in het arbeidsproces in het kader van verlofregelingen, aandacht voor vaders in de jeugd- en gezondheidszorg (mede vanuit het kindbelang). In de preconceptiezorg en later in de geboortezorg (support voor vaders): vaders betrekken bij prenatale huisbezoeken, bij het opstellen van het bevallingsplan, rondom de bevalling (Stegers e.a., 2023) en postpartum. In de GGZ als het gaat om traumazorg vanwege posttraumatische stressklachten door negatieve jeugdervaringen die vaderschap nadelig beïnvloeden; een amper onderkende problematiek. Of denk aan de invloed van een postpartum depressie (PPD) als relationeel aspect vanwege de PPD bij de moeder en de impact daarvan op de directe sociale omgeving (Assenbroek, 2023), dan wel een PPD bij een vader (een patracentrische postpartum depressie; een amper onderkend ziektebeeld, PPPD). Belangrijk om te signaleren vanuit sociaal werk.

Patrascentie

Een heel ander aspect is de transitie naar vaderschap, de zogenoemde ‘patrascentie’ of ‘patrescence’, afgeleid van Engelse begrip ‘matrescence’: de ontwikkeling naar en van moederschap. Beide fenomenen zijn nieuwe aandachtsvelden, die nog meer onderzocht en beschreven moeten worden. Ook hierin is ‘de ontwikkeling naar toegewijd en betrokken vaderschap’ een belangrijk onderzoeksgebied. De overgang van ‘niet-vader’ naar vaderschap is een ingrijpende transitie voor mannen/vaders, veel complexer dan van te voren bedacht. Vaderschap vraagt om voorbereiding, psycho-educatie (cursussen als ‘Aanpakken voor vaders’ (o.l.v. David Borman) en ‘Welcome to mankind’) en goede communicatie tussen ouders/partners. Betrokken vaderschap is een proactief groeiproces. Het is nodig dat vaders veel meer over hun ervaringen gaan delen. Dat is een actuele trend: vaders die in de media hun beleving en belevenissen delen en die betekenis voor elkaar willen hebben. Vaders die samen een groep vormen en met elkaar in gesprek gaan. Vaders die in podcasts en op Instagram hun verhalen delen. Afgelopen jaren zijn meerdere vader-boeken gepubliceerd. Aandacht voor vaderschap is groeiende en dat is een goede ontwikkeling. Dat bevordert ‘vaderschapskennis’ (www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php)

Veerkrachtige vaders

Tegelijkertijd is de aandacht voor vaderschap nog vaak fragmentarisch, individueel, lokaal en onderbelicht. “Hoe staat het met de veerkrachtige vaders?”, een vraag aan zorgverleners. Dat was een eyeopener! “En waar is de vader in jullie casus?” een vraag aan studenten tijdens een les ‘sociale verloskunde en psychosociale geboortezorg’. Ja, dat was een zinvolle vraag. Onderwijs geven vanuit de vaderschapstheorie vonden de studenten een vernieuwende kijk op ouderschap en vaderparticipatie. Kortom: vaderschap is geen vanzelfsprekend thema in onze maatschappij.

Sociaal werk heeft een belangrijke opdracht om vaders beter uit de verf te laten komen.

Een praktijkvoorbeeld: vaders, die betrokken zijn bij Papa’s Praat.

“Als kersverse vader deel ik openlijk mijn lief en leed van het vaderschap: ik laat zien dat ik mijn verantwoordelijkheid neem en tegelijk deel ik de moeilijkheden waar ik mee worstel als vader, partner en mens. Ik vraag aan de vaders in mijn kring naar hun relatie met het kind en met de moeder van het kind. Ik vind het belangrijk dat mannen respectvol omgaan met beide en kunnen reflecteren op het eigen handelen in deze relaties”. “Het vaderschap verdient in de huidige samenleving een grotere rol dan alleen die van 'de voorziener'. Een rol die net zoveel aandacht behoeft als die van de moeders. Als vaders en mannen (emotioneel en fysiek) zich meer betrokken voelen bij de opvoeding, dan geloof ik dat de kans groter is dat het kind in balans opgroeit. De moeder heeft natuurlijk ook baat bij een gezonde relatie tussen vader en kind en tussen vader en moeder. Of ze nou samen zijn of gescheiden”, vertelt Giovanni Nobre.

Vaderschap en de opdracht voor sociaal werk:

Sociaal werker Toetie da Silva stelt: “Bij Papa's Praat geloven wij dat het sociale werk meer moet investeren in het vaderschap en het belang daarvan. Te vaak zien we dat we pas naar vaders kijken wanneer er iets misgaat, zoals bij de rellen in Rotterdam tijdens de coronamaatregelen. Het is essentieel dat vaders niet alleen als “ondergeschoven” doelgroep

worden beschouwd, maar juist als een waardevolle bron van kracht en stabiliteit in de samenleving. Wanneer we deze groep eerder en proactief ondersteunen, kunnen we zowel preventief als innovatief werken, wat niet alleen het gezinsleven ten goede komt, maar ook bijdraagt aan een meer evenwichtige en harmonieuze samenleving". Een belangrijke analyse van Da Silva.

Vaderbril

Sociaal werk doet er goed aan om veel vaker de ‘vaderbril’ op te zetten en zich te richten op empowerment van vaders, door vaderparticipatie en vaderemancipatie. Betrek vaders in het sociale domein als volwaardige ouder. Faciliteer vadersupportgroepen en biedt ondersteuning aan. Verwijs naar websites, literatuur en de sociale kaart m.b.t. vaderschapsontwikkeling.

“Ook zijn er kwetsbare vaders die het alleen moeten doen, hetzij financieel, een bepaalde achtergrond etc. Begeleiding die aansluit op hun behoeften zou kunnen helpen om de relatie tussen vader en kinderen te herstellen en of behouden. Vaders die actief participeren kunnen fungeren als rolmodel en anderen om zich heen inspireren om het beter of anders te doen. De rol van sociaal werkers is hierbij het stimuleren van betrokken vaderschap en bieden van ondersteuning waar nodig”, aldus Anthony van de Vijver, betrokken bij Papa’s Praat.

Papa's Praat: Het Belang van Investeren in Vaderschap (Toetie da Silva)

Bij Papa's Praat geloven wij dat het sociale werk meer moet investeren in het vaderschap en het belang daarvan. Te vaak zien we dat we pas naar vaders kijken wanneer er iets misgaat, zoals bij de rellen in Rotterdam tijdens de coronamaatregelen. Het is essentieel dat vaders niet alleen als “ondergeschoven” doelgroep worden beschouwd, maar juist als een waardevolle bron van kracht en stabiliteit in de samenleving. Wanneer we deze groep eerder en proactief ondersteunen, kunnen we zowel preventief als innovatief werken, wat niet alleen het gezinsleven ten goede komt, maar ook bijdraagt aan een meer evenwichtige en harmonieuze samenleving.

Vaderschap: een cruciale rol

De rol van vaders is essentieel voor het welzijn van gezinnen en de ontwikkeling van kinderen. Vaders vormen niet alleen een belangrijke steunpilaar voor hun gezin, maar hebben ook invloed op de balans tussen werk en privé. Dit geldt zowel voor vaders die zich actief in het gezinsleven willen betrekken als voor de vaders die, door omstandigheden, minder aanwezig zijn. Het is dan ook van groot belang dat we vaders de juiste ondersteuning bieden om hen sterker en weerbaarder te maken in hun rol. Vaders zijn niet alleen de “partner” of “ouder” die betrokken is bij het huishouden, maar vaak ook de steunpilaren van een goed werkende gezinsdynamiek.

Het is duidelijk dat er nog veel onbenut potentieel is wanneer we het over vaderschap hebben. Vaak worden vaders pas ingeschakeld op het moment dat er problemen ontstaan, zoals bij de rellen in Rotterdam. Hier zagen we dat de betrokkenheid van ouders, en vaak van vaders, cruciaal was geweest om escalatie te voorkomen of te begrijpen. Echter, het is belangrijk om te erkennen dat de rol van vaders niet pas bij problemen begint. Door preventief met vaders te werken en ze de juiste handvatten te

geven, kunnen we problemen voorkomen en de maatschappelijke en gezinsdynamiek positief beïnvloeden.

De aanpak van Papa's Praat

Vanuit Papa's Praat zetten we ons in om vaders op verschillende manieren te ondersteunen en te empoweren. Een van de belangrijkste aspecten van onze benadering is dat we vaders niet alleen begeleiden in hun huidige situatie, maar ze ook de tools bieden om zelf verantwoordelijkheid te nemen en actie te ondernemen. Dit doen we bijvoorbeeld door vaders te helpen bij het aanvragen van bepaalde gelden bij verschillende instanties en organisaties. Dit kan variëren van financiële hulp tot andere vormen van ondersteuning, die hen in staat stellen om hun rol als vader sterker en effectiever te vervullen.

Wat wij belangrijk vinden, is dat deze vaders de handvatten krijgen om zelf verder te kunnen. Het draait niet om het blijven ondersteunen van een situatie waarin vaders afhankelijk blijven, maar om het aanreiken van de juiste middelen en kennis om zelfstandig hun weg te vinden. Dit is voor ons de sleutel tot duurzame verandering. Wanneer vaders zelf in hun kracht staan, kunnen ze niet alleen hun eigen situatie verbeteren, maar ook een positieve invloed uitoefenen op hun gezinsleven en hun omgeving.

Door vaders te empoweren en ze het gevoel van zelfredzaamheid terug te geven, zetten wij in op de ontwikkeling van hun eigen kracht. Wij geloven dat iedere vader de capaciteit heeft om zichzelf verder te ontwikkelen, mits hij de juiste steun en middelen krijgt. Het is onze taak om de omstandigheden te creëren waarin vaders zich gesteund voelen om te groeien en verder te ontwikkelen – en dat doen wij met de nodige aandacht en zorg.

Preventie en innovatie

Onze aanpak is zowel preventief als innovatief. Door vaders niet pas in te schakelen op het moment dat er iets misgaat, maar hen al veel eerder te ondersteunen, kunnen we veel negatieve situaties vermijden. Het gaat er niet alleen om dat we vaders helpen wanneer het nodig is, maar vooral dat we hen voorbereiden op de uitdagingen van het vaderschap en hen de middelen geven om die aan te gaan. Door vaderschap als een serieuze en waardevolle taak te behandelen, kunnen we de maatschappelijke en gezinsproblemen die vaak als gevolg van onderbenutte vaderrollen ontstaan, voorkomen.

Dit preventieve aspect van onze aanpak richt zich niet alleen op het moment dat vaders zich in een crisissituatie bevinden, maar ook op het stimuleren van een cultuur waarin vaders actief en verantwoordelijk betrokken zijn bij hun kinderen en hun gezin. Innovatie is daarbij van groot belang. We kijken naar nieuwe manieren om vaders te ondersteunen en naar methoden die passen bij de hedendaagse behoeften van gezinnen. Dit betekent dat we niet vast blijven zitten in traditionele benaderingen, maar ruimte creëren voor innovatieve projecten die zowel de vader als het gezin ten goede komen.

Het belang van vaderschapsprojecten

Door vaderschap een structurele plaats te geven binnen maatschappelijke projecten, kunnen we belangrijke kloven dichten. Vaderschapsprojecten die gericht zijn op het versterken van vaders kunnen niet alleen het welzijn van het gezin verbeteren, maar ook de samenleving als geheel. Wanneer vaders zich meer betrokken voelen bij hun rol en in hun kracht staan, ontstaan er meer stabiele en gelukkige gezinsomstandigheden, wat op zijn beurt bijdraagt aan de algemene samenleving.

Dit geldt niet alleen voor vaders die al kinderen hebben, maar ook voor de toekomstige vaders. Door hen te ondersteunen in hun groei en ontwikkeling als vader, kunnen we bijdragen aan de opbouw van een stabiele samenleving, waarin ook toekomstige generaties zich gesteund voelen in hun rol. Het investeren in het vaderschap is dan ook een investering in de toekomst van de samenleving als geheel.

De kracht van vaders

De kracht van vaders ligt in hun vermogen om een stabiliserende rol te vervullen binnen het gezin en de maatschappij. Wanneer vaders zichzelf als actieve deelnemers aan het gezinsleven zien, kunnen ze niet alleen hun kinderen een solide basis bieden, maar ook bijdragen aan een betere werk-privébalans en meer tevredenheid binnen het gezin. Dit draagt bij aan het verminderen van stress en verhoogt de emotionele en psychologische gezondheid van zowel vaders als hun kinderen.

Bij Papa's Praat zetten we ons in om vaders te ondersteunen, niet door ze afhankelijk te maken van hulp, maar door ze de juiste middelen aan te reiken om zelfredzaam en krachtig hun rol als vader te vervullen. Dit versterkt niet alleen hun eigen positie, maar ook de positie van het gezin en de gemeenschap. Zo zorgen wij samen voor een toekomst waarin vaders gewaardeerd en ondersteund worden in hun cruciale rol.

Door vaderschap centraal te stellen in sociale werkpraktijken, kunnen we niet alleen bijdragen aan de ontwikkeling van sterke, veerkrachtige gezinnen, maar ook aan het creëren van een gezondere, meer verbonden samenleving.

Tot slot

In dit artikel wordt 'vaderschap' als een belangrijke maatschappelijk factor beschreven. Als een inleiding op een omvangrijker thema. Een pleidooi voor een actieve en betrokken rol als vaders, vanuit een dringend besef van emanciperende vaderparticipatie. Een opdracht voor sociaal werk(ers)!

Literatuur:

- Assenbroek, S. (2023) *Heb je mij gezien? – Mijn weg naar hulp en herstel bij een postpartum depressie* – Gouda: Uitg. Klare Taal.
- Bisseling, W. (2019) *Vader op komst* – Amsterdam: Meulenhof Boekerij.
- Borman, D. (2013) *Aanpakken voor Aanstaande Vaders* - Praktische tips voor de zwangerschap, de bevalling en de kraamtijd - Uitgeverij Unieboek / Het Spectrum.
- Borman, D. (2022) *Je eerste 1000 vaterdagen* – Amsterdam: Het Spectrum.

- Gouw, T. (2023) *De Thuisblijfvader – Waarom mannen net zo goed voor hun kinderen kunnen zorgen* – Fontaine Uitgevers B.V.
- Position Paper ‘Vader als volwaardig ouder’ (2024; vindplaats: www.bobderaadt.nl/fathersmatters.php)
- Poulter, S. B. (2019) *De Vaderfactor. De invloed van je vader op je professionele en persoonlijke ontwikkeling* - Circle Publishing.
- Raadt, B. de (2018). ‘Huidhonger’ vraagt om betrokken vaders; in: *Vroeg, Vakblad over vroegsignalering en integrale vroeghulp* 35/2:4-5, zomereditie.
- Raadt, B. de, H. de Mönnink (2021) Psychosociale stressreductie. Het generalistisch specialisme van sociaal werkers; in: *Vakblad Sociaal Werk* nr.5:22-25 (:3,4) okt.; Houten: Uitg. BSvL.
- Raadt, B. de (2022) – Pendelen als methodisch handelen; casus ‘sociale verloskunde’; in: *Magazine Kinderverpleegkunde* – 28ste jaargang, april; nr. 1; p. 20-21.
- Raadt, B. de (2024) Vaderschapskennis: www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php
- Raadt, B. de (2025) Patrascentrische postpartum depressie: www.bobderaadt.nl/postpartumdepressie.php
- www.bobderaadt.nl/fathersmatters.php
- Raadt, B. de & Saskia Assenbroek (2023) Postpartum depressie, in: *Vrouw & kind magazine, jaargang 1, nr. 4, dec. 2023, p. 30-33.*
- Steegers, E.A.P. (2023) *Gezond zwanger worden – Handboek preconceptiezorg* – Apeldoorn: Garant.
- Voesten, S. (2023) *Dubbel gevoel* – Soest: BoekScout.
- www.papapspraak.nl
- www.vader-verhalen.nl – Ivo van Gool
- <https://welcometomankind.nl/>

Bob de Raadt is freelance contextueel maatschappelijk werker, vadercoach, auteur van ‘Vaderschapskennis’ en eigenaar van www.bobderaadt.nl Mailadres: bobderaadt@live.nl Giovanni Nobre, Anthony van de Vijver en Toetie da Silva zijn betrokken bij Papa’s Praat > Website: www.papapspraak.nl - Insta: Papaspraak - Email: Papaspraak@gmail.com

8-Voorstel: Themagroep/Focusgroep > Vaderbetrokkenheid – vaderparticipatie – vaderemancipatie vanuit KPB – gelijkwaardig ouderschap – vaderinclusiviteit – vadersensitief werken. Bron: Vaderschapskennis, april 2025, pag. 12

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_39.pdf

Vraag: *Om vaders te bemoedigen en om vaderschap in de huidige cultuur te versterken in het belang van gezamenlijk ouderschap, moederschap, de partner-relatie en het kindbelang. Om veilige en sterke gezinnen te bouwen.*

Gedacht kan worden aan:

- Het uitwerken van de parenthood constellation, met de focus op vaderschap. Daar heb ik al eerder over geschreven. Het is een nog amper verkend terrein en het verdient diepgaander bestudeerd en beschreven te worden.
- Het begrip 'patrascentie' of 'patrescense' uitdiepen, aangezien zowel matrascentie als patrascentie best wel een ingewikkelde en ingrijpende transitie blijkt te zijn. Zeker bij een beperkte kraamzorg en een individualiserende cultuur zijn inspirerende voorbeelden hard nodig. Hoe kan de KPB daar initiërend in zijn?
- Er is meer en meer aandacht voor een postpartum depressie bij vrouwen/moeders. Jan Dirk van der Ploeg vraagt in zijn boek 'Meer diversiteit in gezinnen' ook aandacht voor een 'paternal postpartum depression (PPPD)' (pag. 48). Zie ook www.bobderaadt.nl/postpartumdepressie.php Belangrijk thema om nader te onderzoeken.
- Hoe kan 'vaderparticipatie' bevorderd worden, zodat vaders vaardiger worden om positief betrokken te zijn in hun gezin? Wordt het belang van positief en betrokken vaderschap onderschreven?
- Welke pedagogische methoden (zoals IMH) kunnen benut worden om traumatische baby-, kind- en jeugdervaringen om te buigen in gezonde zelfbeleving en relationele steun? Hoe kan een negatieve 'vaderfactor' (of 'moederfactor') therapeutisch behandeld worden, zodat er een positiever vaderbeeld c.q. zelfbeeld ontstaat (verwerkingsproces).
- Werken aan een vaderschapstheoretisch kader, visie. Ontwikkeling van een soort vaderschapstheorie (patrascentrische vaderbegeleiding), gebaseerd op de ouderschapstheorie van Alice van der Pas: toepassingsgebieden, literatuurstudie t.a.v. vaders en vaderschap in haar publicaties. Hoe kunnen buffermechanismes helpend zijn om vaderschap versterken? In 'Vaderschapskennis' heb ik een start gemaakt om vanuit vaderschapstheorie verschillende thema 's te beschrijven: over patrascentie, de vaderfactor, betrokken vaderschap, vaderparticipatie, postpartum depressie bij vaders e.d.
- Werken aan een sociale kaart vadersensitief werkende organisaties en personen. Het bevorderen van vader-voor-vader-supportgroepen (in de geboortezorg, door wijkteams, in onderzoeken, vanuit CJG, etc.)
- Het verzamelen van 'vaderverhalen', ervaringsverhalen publiceren, interviews maken, podcast (??).

Denk aan www.vader-verhalen.nl

(Bob de Raadt, 20-03-2025/08-09-2025).

9-

www.bobderaadt.nl/documents/zorgcongres/Kraamzorg_en_vaderschap_een_interview.pdf Kraamzorg en vaderschap, een interview.

Fragment:

‘Hoe zie jij ‘matrascense’? Hoe zie jij ‘patrascentie’ > de transitie naar moederschap of naar vaderschap? Ik zie verschillende reacties en uitingen. Het meest bijzondere vind ik steeds opnieuw dat de meeste moeders vanaf het begin een bepaalde houding hebben om hun kind te leren kennen en dus heel actief en er onbewust mee bezig zijn. Dat er na een aantal dagen een groeiend vertrouwen is en dan worden de rollen zichtbaar van een moeder die steeds adequater reageert op haar kindje. De meeste moeders omarmen hun kind met het besef dat het afhankelijk is van haar ondanks dat er obstakels zijn die het moederschap belemmeren. Vaak is de omgeving even minder van belang en is er de focus op het kindje. Vaders worden daarentegen vaak actief. Ervaren zorg om praktische handreikingen te doen. Zijn vaak zorgzaam richting hun partner en gefocust op hun kind en geven vertrouwen aan hun vrouw. Verantwoordelijkheid verandert hen in de omgang”.